

Розстріляне
Відродження

Майк Йогансен

Вибрані

ТВОРИ "Смолокип"

Серія «Розстріляне Відродження»

Майк Йогансен
ВИБРАНІ ТВОРИ

Видання друге, доповнене

Упорядник *Ростислав Мельників*

Київ
«Смолоскип»
2009

ББК 84.4УКР6

Й75

У черговому томі серії «Розстріляне Відродження» видавництво «Смолоскип» представляє доробок одного з найцікавіших авторів ХХ століття — Майка Йогансена (1895-1937). Українському читачеві вперше надано можливість комплексно познайомитися з домінантними виявами багатогранного таланту літератора. До видання увійшли кращі зразки поезії та прози, а також теоретичних студій письменника. Крім того, видання містить вичерпну бібліографію і стане в пригоді студентам, викладачам, широкому колу зацікавлених осіб. Може бути використане як посібник у школах і вищих навчальних закладах.

Передмова *Ростислава Мельникова*
Художнє оформлення *Уляни Мельникової*

*Видання «Вибраних творів» Майка Йогансена здійснено
завдяки фінансовій підтримці Видавничого Фонду
Людмили та св. п. Василя Неліпів
(В. Неліпа нар. 1924 р. в Україні — пом. 2001 р. в Канаді).*

ISBN 978-966-8499-94-4

© Ростислав Мельників,
упоряд., передм.,
примітки, 2009
© «Смолоскип», 2009

ЗМІСТ

Людина з химерним йменням. *Ростислав Мельників*..... 5

ВИБРАНІ ТВОРИ

ПОЕЗІЇ

ІЗ КНИГИ «ДОРОБОК»

З розділу «ХМАР РУЇНИ»

«І птиці летять...»	33
«Непереможні хмари-гори...».....	33
«Ще раз коли...»	33
«І хвилі в літеплі...».....	34
Пісня.....	34
«У дахів іржавім колоссю...».....	34
«Поля синіють вечорами...».....	35
Дими махорки.....	35
«Гусій ранок пав на місто сине... ».....	36
Травень.....	37
Місяць.....	37
Посуха.....	38
«Не віримо в Бога — ні...».....	38
Рондель.....	39
«Остання гать...».....	39
«Вже птиці летять... ».....	39

З розділу «СКОРО FORTE»

«Скоро forte...».....	40
«Ви, що, не знаючи мети...»	40
«В грому гармат і співах криці...».....	41
«...І спить вівсяна осінь...».....	41
«Наїживсь голений город...».....	42
«Дні мої, мої дивні діти...»	42
Голод.....	43
«Понад північю сивий вітер...».....	43

З розділу «КРОКОВЕЄ КОЛО» (філософічні ландшафти)

Кроковеє коло.....	45
У бій.....	45
Сантименти.....	46
Ніч.....	47
Хмарку на захід.....	48
Павза.....	48
Світанок.....	49
День.....	49
Вечір.....	50
«Як дихає ніжно і легко, і тихо обличчя...».....	50
Реакція.....	51
«Вогка долина й молоді дуби...».....	51
І ще одна ніч.....	52
«Тінь на стінці...».....	54
Дощ.....	55
Тракторка баналі.....	56
«Углиб, у груди, в дикий ґрунт...».....	56
Весна.....	57
«То було не геройство білих...».....	58
«Потяг урізавсь у сніг...».....	58
«Як покину тебе, цигарко?...».....	59
Завтра знов до верстату.....	60
Історія речей (Комунікація).....	60
Пісня.....	61
Комуна (Утопічна поема).....	62

ІЗ КНИГИ «ЯСЕН»

З розділу «ПРОКЛАМАЦІЇ»

«На вулиці шукаю сутінь...».....	69
«То город-дощ, холодний і зелений...».....	69
«Ринав останній генерал...».....	70
«Колись рушниці калиновим соком...».....	71
Спілка.....	71

З розділу «БАЛАДИ»

«У ліжку нидіє боець...».....	72
«Не падав сніг, а сонце стигло...».....	73

«Цвіли суніці з-під листків...».....	73
«Плесо спить. В очерет...».....	74
«Темні вулиці вкрились насінням...».....	75
З розділу «ЗІЛЛЯ»	
«Вересня день мов меч...».....	76
«Ось іду по рейці і хитаюсь...».....	76
Весна в вагоні.....	77
«І ринула лісів весела хвиля...».....	78
«Степами має сива борода...».....	79
«Вночі дзвенить комар...».....	79
«Таємний талалай...».....	80
«З очей спадає денний груз...».....	80
«Чи стемніли вулиці, чи я іду сам...».....	81
«Овес росте край неба у пісках...».....	81
«Гей довго жити ще мені на світі...».....	82
З розділу «ЛЮБОВ»	
«В березні міліціонер свистав...».....	82
«Як тане трава...».....	83
«Ах дерево у пам'яті глухій...».....	84
«Як ми з нею луками ішли...».....	84
«І співай тепер, що не ця...».....	85
«Верніться!».....	86
«Вишлює чапля з туманів...».....	86
«Ми родили з тобою стільки слів...».....	87
«Мое моєньке миле, ясне — мі...».....	87
«Ах життя мое дороге...».....	88
ІЗ КНИГИ «БАЛАДИ ПРО ВІЙНУ І ВІДБУДОВУ»	
Рибалки.....	89
З лісів ліса.....	93
ІЗ КНИГИ «ПОЕЗІЇ»	
Морозна осінь.....	96
Заєць дитячий.....	96
Станція.....	97
Потяг уночі.....	97
Грак-гуморист.....	98

Краєвид на курорті.....	98
Вихідний день.....	98
Грайворін-песиміст.....	99
«За лінію лісів гнав гоном потяг-пес...».....	101
Чавун.....	102
1905 рік.....	103
Весна в заводі.....	104
Ліс.....	105

ОПОВІДАННЯ

Гнилизна.....	107
Рахунок.....	113
Сімнадцять хвилин (новела).....	120
Майборода.....	125
Оповідання про Майкла Паркера.....	151
Перша поява Майкла.....	151
Майкл знайомиться з нечистою силою.....	157
Кінець Майкла Паркера.....	164
Списана спина.....	176
Життя Гая Сергійовича Шайби.....	192
Ситтутунга.....	214

ПОВІСТІ

Пригоди Мак-Лейстона, Гаррі Руперта та інших.....	227
Передне слово.....	227
Розділ 1. Дама в чорному.....	228
Розділ 2. Кафе Синьої Мавпи.....	244
Розділ 3. Макекембе-ла-моту-ма-ме.....	261
Розділ 4. Кавалергардського полку ротмістр.....	284
Розділ 5. Проблема протеїнів.....	300
Розділ 6. Король у колодках.....	315
Розділ 7. Мавг'яча рука.....	331
Розділ 8. Американець на Україні.....	348
Розділ 9. Новий спосіб літати.....	363
Розділ 10. Лейн-молодший і Лейн-старший.....	378
Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у Слобожанську Швейцарію.....	391
Пролог.....	392

Книга перша.....	418
Книга друга.....	435
Книга третя.....	471
Епілог.....	506
Післяслово.....	506

ТЕОРІЯ

Елементарні закони версифікації (віршування).....	509
II. Розмір.....	516
III. Милозвучність.....	529
IV. Образ.....	534
Як будеться оповідання. Аналіз прозових зразків.....	550
Передне слово.....	550
I частина (вступні уваги).....	551
II частина (аналізу).....	588
Авантюрне журнальне оповідання	588
Фантастичне оповідання.....	611
«Новела з нічого».....	640
Протокольне оповідання.....	650

РЕЦЕПЦІЇ

«Вогнем не можна знищити...». Майк Йогансен: поет, філолог, теоретик. <i>Іван Дзюба</i>	671
Романтик революційного слова. <i>Степан Крижанівський</i>	682

МАТЕРІАЛИ І ДОКУМЕНТИ

ДЕКЛАРАЦІЇ

Наш універсал до робітництва і пролетарських митців українських.....	709
Що таке техно-мистецька група «А».....	711

МАЙК ЙОГАНСЕН ПРО СЕБЕ І СВОЮ ТВОРЧИСТЬ

Ледачий автор.....	715
Автобіографія Майка Йогансена, того Йогансена, що оздобив прологом, епілогом та інтермедіями 133 книги «Літературного ярмарку».....	716

Автобіографія.....	719
До читача.....	722
Передне слово.....	723
ПРИЧИНКИ	
Зі спогадів Алли Гербурт-Йогансен.....	725
Фрагменти.....	725
Дещо про походження Майка Йогансена.....	729
Історія постановня фільму «Звенигора».....	730
ПРИМІТКИ.....	735
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	747
ФОТОМАТЕРІАЛИ.....	751

Й75 Йогансен М. ВИБРАНІ ТВОРИ / Упоряд. Р. Мельників. —
2-ге вид., доповнене. — К.: Смолоскип, 2009. — 768 с.
ISBN 978-966-8499-94-4

У черговому томі серії «Розстріляне Відродження» видавництво «Смолоскип» представляє доробок одного з найцікавіших авторів ХХ століття — Майка Йогансена (1895-1937). Українському читачеві вперше надано можливість комплексно познайомитися з домінантними виявами багатогранного таланту літератора. До видання увійшли кращі зразки поезії та прози, а також теоретичних студій письменника. Крім того, видання містить вичерпну бібліографію і стане в пригоді студентам, викладачам, широкому колу зацікавлених осіб. Може бути використане як посібник у школах і вищих навчальних закладах.

ББК 84.4УКР6